

SUOMEN PARAS MAISEMAHANKE 2010
Kilpailuohjelma

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ
MILJÖMINISTERET
MINISTRY OF THE ENVIRONMENT

LISÄTIETOJA KILPAILUSTA:

Kilpailun koordinaattori Mervi Koskinen, mervikos (a) gmail.com, puh. 050 343 9494

Ympäristöneuvos Tapio Heikkilä, ympäristöministeriö, tapio.heikkila (a) ymparisto.fi, puh. 050 594 7515

www.ymparisto.fi > Luonnonsuojelu > Maisemansuojelu ja -hoito > Euroopan paras maisemahanke

Kuvat: Tapio Heikkilä

Toimitus ja taitto: Mervi Koskinen

SISÄLLYS

1. KILPAILUKUTSU

1.1. Kilpailun järjestäjä, tarkoitus ja luonne	5
1.2. Osallistumisoikeus	5
1.3. Kilpailutehtävä	5
1.4. Vaadittavat asiakirjat ja kilpailuehdotusten sisäänjättö	7
1.5. Kilpailuehdotusten käyttöoikeus	7
1.6. Kilpailun ratkaisu, tuloksen julkistaminen ja ehdotusten näytteillepano	8
1.7. Kilpailun aikataulu ja kilpailua koskevat kysymykset	8
1.8. Jatkotoimenpiteet kilpailun jälkeen	8
1.9. Kilpailuehdotusten palauttaminen ja vakuuttaminen	8

2. LIITTEET

Liite 1: Euroopan neuvoston maisemapalkintoa koskevat säännöt	9
Liite 2: Euroopan neuvoston maisemapalkinnon myöntämiskriteerit	11

---

1. KILPAILUKUTSU

1.1. Kilpailun järjestäjä, tarkoitus ja luonne

Ympäristöministeriö järjestää ”Suomen paras maisemahanke 2010”-kilpailun. Kilpailussa valitaan Suomen ehdotus Euroopan neuvoston maisemapalkinnon saajaksi.

Euroopan neuvoston maisemapalkinto on tunnustus sellaisista toimintaperiaatteista tai toimenpiteistä, jotka tähtäävät oman alueen maisemien suojeluun, hoitoon tai suunnitteluun, ja jotka ovat osoittautuneet pysyvästi tehokkaiksi ja voivat siten toimia esimerkkinä koko Euroopan alueella. Euroopan neuvoston maisemapalkinto myönnetään kahden vuoden välein. Ensimmäisen kerran palkinto myönnettiin vuonna 2009.

Palkinto liittyy Eurooppalaiseen maisemayleissopimukseen, jonka Suomi hyväksyi vuonna 2006. Sopimus on astunut voimaan 29 maassa, minkä lisäksi sen on allekirjoittanut kahdeksan maata. Eurooppalaisen maisemayleissopimuksen päämääränä on edistää maisemien hoitoa, suojelua ja suunnittelua. Sopimus myös pyrkii lisäämään tietoisuutta maisemien arvosta, merkityksestä ja muuttumisesta. Maisemaan vaikuttavat luonnon ja ihmisen toiminnot sekä niiden välinen vuorovaikutus. Sopimus koskee paitsi arvokkaita maisemia myös arkiympäristöjä sekä huonolaatuisiakin maisemia.

1.2. Osallistumisoikeus

Kilpailuun voivat osallistua kansalaisjärjestöt sekä paikalliset tai alueelliset viranomaiset.

1.3. Kilpailutehtävä

Kilpailuun osallistuvien tulee esitellä toteutettu hanke, jossa on onnistuttu suojelemaan, hoitamaan tai suunnittelemaan maisemia ja siten edistämään maisemayleissopimuksen tavoitteita.

Kilpailussa noudatetaan Euroopan neuvoston maisemapalkinnon myöntämisessä käytettäviä kriteereitä maisemaa ja siten edistämään maisemayleissopimuksen tavoitteita.

Kilpailussa noudatetaan Euroopan neuvoston maisemapalkinnon myöntämisessä käytettäviä kriteereitä.

1.4. Vaadittavat asiakirjat ja kilpailuehdotusten sisäänjätö

Kilpailuehdotuksen tulee sisältää:

- Lyhyt esittely ehdokkaasta ja ehdokkaan yhteystiedot
- Sanallinen kuvaus hankkeesta
- Kartta hankealueesta
- Valokuvia hankealueelta

Kilpailuehdotukseen voi liittää myös:

- Hankkeesta kertovan videon
- Suunnitelma- ja havainnekuvia
- Muita liitteitä (esim. hanketta esitteleviä raportteja)

Kilpailuehdotus saa olla kuvineen 5-20 sivun pituinen. Videon enimmäispituus on viisi minuuttia. Kilpailuehdotuksen voi laatia suomeksi tai ruotsiksi.

Vaadittavia kilpailuasiakirjoja ovat:

1. Kilpailuehdotus A4-kokoisena värillisenä paperitulosteena
2. CD- tai DVD-levy, joka sisältää:
  - Kilpailuehdotuksen pdf-muodossa
  - Kuvat erillisinä tiedostoina. Kuvien tulee olla jpg- tai tiff-muodossa.
  - Mahdollisen videotiedoston

Kilpailuehdotukset on jätettävä postin tai muun kuljetusliikkeen kuljetettavaksi viimeistään 30.8.2010 osoitteeseen:

Ympäristöministeriö, PL 35, 00023 VALTIONEUVOSTO.

Kuoren päälle merkintä: ”Suomen paras maisemahanke”.

1.5. Kilpailuehdotusten käyttöoikeus

Ympäristöministeriöllä on oikeus käyttää kilpailumateriaalia tiedotuksessaan.

Kilpailun voittanut hanke lähetetään Suomen ehdokkaaksi Euroopan neuvoston maisemapalkinnon saajaksi ja ehdotuksen kuva- ja videomateriaalia koskevat Euroopan neuvoston maisemapalkinnon kilpailusääntöjen mukaiset tekijänoikeussäädökset.

1.6. Kilpailun ratkaisu, tuloksen julkistaminen ja ehdotusten näytteillepano

Kilpailun ratkaisee tuomaristo, jonka puheenjohtaja on ympäristöneuvos Tapio Heikkilä ympäristöministeriöstä. Kilpailu ratkaistaan lokakuuhun 2010 mennessä. Voittanut ehdotus nimetään Suomen parhaaksi maisemahankkeeksi. Kilpailussa voidaan jakaa myös muita palkintoja ja tunnustuksia. Tuloksista tiedotetaan välittömästi kaikille palkittujen ehdotusten tekijöille. Kilpailun tulokset julkistetaan 12. lokakuuta Helsingissä järjestettävän Maisemasymposiumin yhteydessä. Kilpailuun osallistuneet ehdotukset voidaan asettaa näytteille Maisemasymposiumiin ja kilpailun verkkosivuille.

1.7. Kilpailun aikataulu ja kilpailua koskevat kysymykset

Kilpailu alkaa 26.4.2010

Kilpailuehdotusten sisäänjättö 30.8.2010

Kilpailun ratkaisu lokakuuhun 2010 mennessä.

Kilpailun tulosten julkistaminen Maisemasymposiumissa 12.10.2010.

Kilpailusihteeri Mervi Koskinen vastaa kilpailua koskeviin kysymyksiin. Kysymykset tulee lähettää 13.8.2010 mennessä kilpailusihteerille sähköpostilla osoitteeseen [mervikos\(a\)gmail.com](mailto:mervikos(a)gmail.com).

1.8. Jatkotoimenpiteet kilpailun jälkeen

Palkintolautakunnan valitsemat kilpailuehdotukset esitellään Helsingissä järjestettävässä Maisemasymposiumissa 12.10.2010. Ympäristöministeriö myös esittelee kilpailun tuloksia ja kilpailuehdotuksia tiedotusvälineille.

Kilpailun voittanut hanke lähetetään Suomen ehdokkaaksi Euroopan neuvoston maisemapalkinnon saajaksi. Kilpailusihteeri valmistelee tätä tarkoitusta varten hankkeen esittelymateriaalin kilpailuehdotuksen pohjalta yhteistyössä kilpailun voittaneen järjestön tai viranomaisen kanssa. Tekstit käännetään englanniksi, tarvittaessa kilpailun järjestäjän toimesta.

1.9. Kilpailuehdotusten palauttaminen ja vakuuttaminen

Kilpailuehdotuksia ei palauteta eikä vakuuteta järjestäjän toimesta. Kilpailijan on halutessaan itse säilytettävä alkuperäiskappaleet.

---

2. LIITTEET

Liite 1: Euroopan neuvoston maisemapalkintoa koskevat säännöt

1 artikla Tavoite

- a. Palkinto on tunnustus paikallis- tai alueviranomaisten tai niiden ryhmittymien käyttöön ottamista toimintaperiaatteista tai toimenpiteistä tai kansalaisjärjestöjen erityisen huomattavista toimista, joiden tarkoituksena on maisemaalueiden kestävä suojelu, hoito ja/tai suunnittelu. Palkinto annetaan kunniakirjana. Myös erikoismainintoja voidaan antaa.
- b. Palkinnolla palkitaan tehokkaisiin ja merkittäviin tuloksiin kansallisella ja kansainvälisellä tasolla johtava yleissopimuksen täytäntöönpano.
- c. Palkinnolla edistetään myös ihmisten tietoisuutta maiseman merkityksestä inhimilliseen kehitykseen, eurooppalaisen identiteetin lujittamiseen sekä yksilöiden hyvinvointiin ja yhteiskuntaan yleensä. Sillä edistetään kansalaisten osallistumista maisemapolitiikkaa koskevaan päätöksentekoon.

2 artikla Ehdokkaiden kelpoisuutta koskevat edellytykset

Ehdokkaita palkinnon saamiseen voivat yleissopimuksen 11 artiklan 1 kohdan mukaisesti olla seuraavat: paikallis- ja alueviranomaiset sekä niiden ryhmittymät, jotka ovat osana tämän yleissopimuksen sopimuspuolen maisemapolitiikkaa ottaneet käyttöön sellaisia toimintaperiaatteita tai toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on oman alueen maisemansuojelu, hoito ja/tai suunnittelu ja jotka ovat osoittautuneet pysyvästi tehokkaiksi ja ovat siten esimerkkinä muille alueviranomaisille Euroopassa. Ehdokkaina voivat olla myös kansalaisjärjestöt, jotka ovat erityisen merkittävästi osallistuneet maisemansuojeluun, hoitoon tai suunnitteluun.

Edellä mainitun artiklan 2 kohdan mukaisesti useamman valtion raja-alueiden paikallis- ja alueviranomaiset ja niiden ryhmittymät voivat olla ehdokkaita, jos ne hoitavat maisemaa yhdessä.

3 artikla Menettely

Menettelyyn kuuluu kolme vaihetta:

Ensimmäinen vaihe – Hakemusten jättäminen

Kukin sopimuspuoli voi jättää yhden hakemuksen Euroopan neuvoston pääsihteeristöön. Ehdokkuus voi olla lähtöisin kilpailusta, jonka kukin sopimuspuoli on pitänyt näihin sääntöihin liitettyjen myöntämiskriteerien mukaisesti. Hakemusasiakirjat, joiden on oltava jollakin Euroopan neuvoston virallisella kielellä (ranska tai englanti), sisältävät:

1. hakijan esittelyn
2. kuvauksen loppuunsaatetusta maisemansuojelua, hoitoa ja/tai suunnittelua koskevasta hankkeesta, joka on osoittautunut pysyvästi tehokkaaksi ja voi toimia esimerkkinä. Kyseinen yleissopimuksen määräys on mainittava.

Asiakirjat voivat sisältää myös noin viiden minuutin mittaisen videosesityksen. Esitetyt materiaalit eivät saa olla tekijänoikeudellisesti suojattuja, jotta Euroopanneuvosto voi käyttää niitä palkintoa kannattavissa tiedonannoissa tai muissa yleissopimusta koskevissa julkaisuissa tai toimissa. Euroopan neuvosto sitoutuu mainitsemaan tekijöiden nimet.

Puutteellisia tai sääntöjenvastaisia hakemuksia ei oteta huomioon.

Palkinto myönnetään periaatteessa joka toinen vuosi. Hakemusasiakirjojen on saavuttava Euroopan neuvoston pääsihteeristöön viimeistään 31 päivänä joulukuuta palkintovuotta edeltävänä vuonna.

Toinen vaihe – Hakemusten käsittely

Kansainvälinen palkintotuomaristo, joka on perustettu yleissopimuksen 10 artiklassa tarkoitettujen asiantuntijakomiteoiden alaiseksi elimeksi, päättää hakemusten hyväksymisestä. Tuomaristoon kuuluu

- yksi (kustakin) yleissopimuksen valvonnasta vastaavasta asiantuntijakomiteasta kyseisen komitean/kyseisten komiteoiden nimittämä jäsen
- yksi Euroopan neuvoston alaisen paikallis- ja aluehallinnon kongressin samasta kongressista nimittämä jäsen
- yksi kansainvälisen kansalaisjärjestön edustaja, jonka pääsihteerin nimittää Euroopan neuvostoon osallistuvan kansainvälisen kansalaisjärjestön ryhmittymän ehdotuksesta; kolme Euroopan neuvoston pääsihteerin nimittämää merkittävää maisema-asiantuntijaa.

---

30. tammikuuta 2008 ministerikomitea päätti antaa nämä valtuudet kulttuuriperinnön ja maiseman johtokomitealle (Steering Committee for Cultural Heritage and Landscape, CDPATEP).

Tuomaristo nimittää puheenjohtajan. Tuomaristo ehdottaa palkinnon voittajaa hyväksytyjen hakijoiden joukosta.

Tuomariston ehdotukset tehdään ehdottomalla enemmistöllä kahdella ensimmäisellä äänestyskierroksella ja suhteellisella enemmistöllä seuraavalla kierroksella näiden sääntöjen liitteessä vahvistettujen kriteerien perusteella. Samalla esitetään valintaan johtaneet syyt. Jos äännet menevät tasan, tuomariston puheenjohtajan ääni ratkaisee. Valinnat perustellaan. Tuomaristo voi ehdottaa yhtä tai useampaa erikoismainintaa.

Yleissopimuksen 10 artiklassa tarkoitettujen asiantuntijakomiteat käsittelevät tuomariston ehdotukset ja toimittavat palkinnon voittajaa koskevat tuomariston ehdotukset ja tarvittaessa erikoismaininnat ministerikomitealle.

Kolmas vaihe – Palkinnon ja erikoismainintojen myöntäminen ja esittäminen

Ministerikomitea myöntää yleissopimuksen 10 artiklassa tarkoitettujen asiantuntijakomiteoiden ehdotusten perusteella palkinnon ja mahdolliset erikoismaininnat. Euroopan neuvoston pääsihteerin tai hänen edustajansa esittää palkinnon ja erikoismaininnat julkisessa seremoniassa.

Liite 2: Euroopan neuvoston maisemapalkinnon myöntämiskriteerit

Ensimmäinen kriteeri – Kestävä alueellinen kehitys

Toteutetuilla hankkeilla, joita esitetään, on oltava käytännön vaikutus maisemansuojeluun, hoitoon ja/tai suunnitteluun. Tämä tarkoittaa sitä, että hankkeiden on oltava saatettu päätökseen ja niiden on oltava yleisölle avoimia vähintään kolme vuotta hakemusten jättämisestä.

Hankkeiden on myös:

- oltava osa kestävä kehityksen politiikkaa ja sopusoinnussa kyseisen alueen alueellisen
- organisaation kanssa
- osoitettava ympäristöllistä, sosiaalista, taloudellista, kulttuurista ja esteettistä kestävyyttä
- torjuttava tai korjattava maiseman rakenteille mahdollisesti aiheutuva vahinko
- tehostettava tai rikastutettava maisemaa ja kehitettävä sen uusia ominaisuuksia.

Toinen kriteeri – Esimerkillinen arvo

Kyseisten maisema-alueiden suojelun, hoidon ja/tai suunnittelun tehostamiseen osaltaan vaikuttaneiden toimintaperiaatteiden ja toimenpiteiden käyttöön ottamisen on toimittava esimerkkinä muille hyvän käytännön noudattamisesta.

Kolmas kriteeri – Yleisön osallistuminen

Kyseisten maisema-alueiden suojelua, hoitoa ja/tai suunnittelua varten käyttöön otettuihin toimintaperiaatteisiin tai toimenpiteisiin olisi liityttävä yleisön, alue- ja paikallisviranomaisten sekä muiden osapuolten aktiivinen osallistuminen ja sen olisi selvästi ilmennettävä maiseman laatutavoitteita.

Yleisön olisi voitava osallistua samanaikaisesti kahdella tavalla:

- yhteiskunnan jäsenten välisellä vuoropuhelulla ja näkemystenvaihdolla (esimerkiksi yleisölle avoimet kokoukset, keskustelut sekä osallistumis- ja neuvonpitomenettelyt alalla)
- menettelyillä, joilla yleisö saadaan osallistumaan ja sitoutumaan kansallisten sekä alueja paikallisviranomaisten toteuttamaan maisemapolitiikkaan.

Neljäs kriteeri – Tietoisuuden lisääminen

Yleissopimuksen 6 artiklan A kohdan mukaan ”kukin sopimuspuoli sitoutuu lisäämään kansalaisyhteiskunnan, yksityisten järjestöjen ja viranomaisten tietoisuutta maisemien arvosta, merkityksestä ja muuttumisesta”. Tämän suuntaisen toiminta, joka on toteutettu osana kyseistä päätökseen saatua hanketta, arvioidaan.

